

Research Paper

Grascophobia Among Student of University of Social Welfare and Rehabilitation Science

Soheila Ebrahimi¹, *Reza Laripour², Hamed Ghyasi³, Maryam Ramshini⁴, Ahmad Delbari^{5,6}

1. Department of Counseling, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.
2. School of Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
3. Department of Psychology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
4. Department of Management and Health Information Technology, Faculty Of Economic and Accounting, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
5. Department of Aging, Aging Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.
6. Department of Neurobiology, University of Karolinska, Sweden.

Use your device to scan and read the article online

Citation: Ebrahimi S, Laripour R, Ghyasi H, Ramshini M, Delbari A. [Grascophobia Among Student of University of Social Welfare and Rehabilitation Science (Persian)]. Iranian Journal of Ageing. 2020; 15(1):82-93. <https://doi.org/10.32598/sija.15.1.2538.1>

 <https://doi.org/10.32598/sija.13.10.640>

Received: 02 Nov 2018
 Accepted: 12 Jun 2019
 Available Online: 24 Mar 2020

Key words:
 Grascophobia, Attitude toward aging, Elderly

ABSTRACT

Objectives This study considering grascophobia and its related factors in University of Social Welfare and Rehabilitation Science.

Methods & Materials This study is cross-sectional and we used available sampling. A Persian translation of Ageing Anxiety Scale (AAS) was administered to the university students.

Results The total Mean±SD is 70.08±9.69. The scale has 4 subscale and higher level is fear of lost: mean is 20.14; also between 17 factors 3 factors has statistical significance. Different academic year (F=2.21; Sig.=0.05), satisfying of major (F=2.34; Sig.=0.44) if their fathers age was 60 and more (T=2.18; Sig.=0.031). SD is 4.84 and lower level is fear of older people: Mean±SD is 14.19±5.08.

Conclusion According to the results we suggest to reduce grascophobia by educate students about aging.

Extended Abstract

1. Introduction

This study investigates the level of anxiety about aging and its related factors among the students of Tehran University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences. Considering that communities around the world are aging and the life expectancy as well as population of the elderly is increasing, there is no doubt that research on aging and quality of life in old age is becoming increasingly important.

Anxiety about aging is one of the specific types of disorders with the component of fear of growing up and aging. Aging is a reality that everyone experiences at some point in their lives. This disorder is a psychological trauma that is not under the control of the individual. In order to overcome it, special treatment should be considered. Anxiety about aging affects both men and women.

It can be argued that age-related anxiety can begin in childhood and adolescence and may peak in adulthood. Examining the prevalence of this fear, especially in people who are active in social spheres, can be a starting point for examining positive and negative views regarding aging and identifying positive factors that improve the quality of old

* Corresponding Author:

Reza Laripour, PhD.
 Address: School of Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
 Tel: +98 (21) 86096350
 E-mail: laripour.r@iums.ac.ir

age. This study also indicated the need for further measures to increase the positive attitude towards aging and reduce the signs of anxiety about aging. In this study, the anxiety about aging among students was studied so that we could provide a solution to manage this anxiety.

2. Methods & Materials

This study was a cross-sectional study and the target population was students of Tehran University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences. These students studied in the fields of rehabilitation and health, and all of them would be in contact with the elderly in their future careers.

The number of samples was 129, which considering the alpha of 0.5 and the test power of 0.90 and also considering the 15% distortion of the questionnaires, the samples of this study reached 149 people. According to the study situation, sampling was done by available method and the measurement tool was "Anxiety about Aging Scale" (Lasher and Faulkender, 1993). The questionnaire had 20 items in four general areas including "fear of old people", "psychological concerns", "physical appearance" and "fear of losses". The Anxiety about Aging Scale was developed as a Likert scale (6-point) from "strongly agree" to "strongly disagree".

Validity and reliability of this questionnaire has already been done in Iran. The reliability of this questionnaire in the present study was 0.84 using Cronbach's alpha method for the whole questionnaire. The questionnaire consisted of 4 subscales, the Cronbach's alpha of each was as follows: fear of old people (0.72); psychological concerns (0.52); physical appearance (0.66); fear of losses (0.63).

3. Results

The Mean±SD of "anxiety about aging" was 70.08±9.69 in total. Among the 4 subscales, the highest fear of students was related to "fear of losses" with a Mean±SD of 20.14±4.84 and the lowest fear was related to "fear of old people" with a Mean±SD of 14.15±5.08.

4. Conclusion

According to the data obtained from the 4 components, the highest fear of students was related to the "fear of losses" and the lowest was related to the "fear of old people". These results appear to overlap with previous research. According to Poursattar and Poursattar's [12] research, the mean "anxiety about aging" among dental students was 59. Also, the research of Lasher and Faulkender [8], Allen and Johnson [6] and Harris and Dallinger [13] confirmed these results.

The results showed that the highest fear of students was related to the "fear of losses" and the lowest was related to the "fear of old people". Also, among the 17 factors related to anxiety about aging, only three factors (different years of education, degree of satisfaction with the field of study, and having a father aged 60 and over) were significantly associated with anxiety about aging among the subjects.

The limitations of the present study included: lack of access to students of other fields of study at the university; limitation of generalizing the results of this research to other communities; unwillingness of some students to fill out questionnaires; small number of research items in this field.

It is suggested that this research be conducted for other academic and non-academic communities, and workshops be held to increase public awareness about the correct facts of old age and reduce the fear and anxiety of middle-aged people.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the Ethics Committee of the University of Social Welfare Sciences (Code: 1532).

Funding

This research was Supported by Vice Chancellor for Research and Technology, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences.

Authors' contributions

Conceptualization: Soheila Ebrahimi, Ahmad Delbari, Maryam Ramshini, Reza Laripour; Investigation, writing – review & editing: All authors; Editing and finalization: Ahmad Delbari, Soheila Ebrahimi, Maryam Ramshini.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

ترس از پیری و عوامل مرتبط با آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

سهیلا ابراهیمی^{۱*}، رضا لاری پور^۲، حامد قیاسی^۳، مریم رامشینی^۴، احمد دلبری^۵

۱. گروه مشاوره، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.
۲. گروه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
۳. گروه روانشناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۴. گروه مدیریت و خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۵. مرکز تحقیقات سالمندی، گروه آموزشی سالمندی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.
۶. گروه آموزشی نورویبولژیکی دانشگاه کارولینسکا، سوئد.

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۱ آبان ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: ۱۲ شهریور ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۵ فروردین ۱۳۹۹

اهداف: هدف این پژوهش بررسی میزان ترس از پیری و عوامل مرتبط با آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی است. **مواد و روش‌ها:** این مطالعه از نوع مقطعی است و جامعه مورد نظر آن دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران هستند. این دانشجویان که در حوزه‌های توانبخشی و سلامت تحصیل می‌کنند، همگی در آینده شغلی‌شان با سالمندان در ارتباط خواهند بود. نمونه‌گیری به روش نمونه‌گیری در دسترس و ابزار اندازه‌گیری پرسش‌نامه ترس از پیری لاشر و فالکندر (۱۹۹۳) است.

یافته‌ها: میانگین ترس از پیری به‌طور کلی، $70/08$ با انحراف معیار $9/69$ به دست آمد که از بین ۴ مؤلفه آن بیشترین ترس دانشجویان از عامل «ترس از فقدان» با میانگین $20/14$ و انحراف معیار $4/84$ و کمترین آن مربوط به مؤلفه «ترس از افراد سالمند» است که میانگین آن $14/15$ با انحراف معیار $5/08$ به دست آمد؛ همچنین از بین ۱۷ عامل مرتبط با ترس از پیری، تنها سه عامل، سال‌های مختلف تحصیلی ($F=2/21$) با سطح معناداری ($Sig=0/05$)، میزان رضایت از رشته تحصیلی ($F=2/34$) با سطح معناداری ($Sig=0/44$) و داشتن پدر ۶۰ ساله و بالاتر ($t=-2/18$) و $t=0/31$ معنادار هستند.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های به‌دست‌آمده پیشنهاد می‌شود که برای کم کردن ترس از پیری، دوره‌های آموزشی در قالب کارگاه و همایش برای آشنایی با دوران پیری برای دانشجویان برگزار شود.

کلیدواژه‌ها:

ترس از پیری، نگرش به پیری، سالمندی

مقدمه

طول عمر افراد و جمعیت سالمندان در حال افزایش است، بدون شک پژوهش در رابطه با افزایش سن و کیفیت زندگی در سنین بالا بیش از پیش اهمیت پیدا می‌کند [۳]. کیفیت سالمندی کل زندگی افراد را درگیر می‌کند؛ به‌عبارت‌دیگر کیفیت زندگی در سنین پیری به وسیله کیفیت زندگی در مراحل قبلی مشخص می‌شود. ترس از پیری یکی از مؤلفه‌هایی است که چه در سنین پیری و چه قبل از آن بر زندگی افراد تأثیرگذار است [۴، ۳].

ترس از پیری یکی از انواع اختلال‌های خاص با مؤلفه ترس از بزرگ شدن، رشد و افزایش سن است. افزایش سن واقعیتی است که همه افراد در برهه‌ای از زندگی خود آن را تجربه می‌کنند. این اختلال یک آسیب روان‌شناختی است که تحت کنترل فرد نیست، لذا به منظور غلبه بر آن باید نگاه درمانی ویژه‌ای به آن داشت [۵].

امروزه توسعه اجتماعی و اقتصادی منجر به کاهش رشد جمعیت و افزایش امید به زندگی در جهان شده است، به طوری که در حال حاضر رشد جمعیت سالمندان بیش از رشد کلی جمعیت جهان است [۱].

سالمندی ممکن است با فقدان‌ها یا کمبودهایی همراه باشد و توجه به نیازهای بهداشت روانی و جسمانی در این دوران لازم و ضروری است. آگاهی، برنامه‌ریزی و توجه مردم در مورد مسائل دوران سالمندی موجب خواهد شد که افراد، سال‌های سالمندی خویش را در نهایت آرامش و سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی سپری کنند [۲].

با توجه به اینکه جوامع جهانی در حال سالمند شدن هستند و

* نویسنده مسئول:

دکتر رضا لاری پور

نشانی: تهران، دانشگاه علوم و تحقیقات، گروه روانشناسی.

تلفن: +۹۸ (۲۱) ۸۶۰۹۳۵۰

پست الکترونیکی: laripour.r@iums.ac.ir

و برخی از افراد سالخورده ممکن است در روبه‌رو شدن با جوانان در جامعه احساس ترس، تنهایی و ناامیدی کنند. ارزش دادن بیشتر به جوانان و ویژگی‌های مرتبط با آن‌ها باعث تبعیض سنی و نگرش منفی به پیری و سالمندی می‌شود [۵]. بررسی میزان شیوع این ترس مخصوصاً در افرادی که در حوزه‌های اجتماعی فعال هستند می‌تواند نقطه آغازی برای بررسی دیدگاه‌های مثبت و منفی در رابطه با افزایش سن و عوامل مثبت مؤثر بر کیفیت سالمندی باشد و همچنین ضرورت اقدامات بعدی برای افزایش دیدگاه مثبت نسبت به افزایش سن و کاهش نشانه‌های ترس از سالمندی و یا پیری را مشخص می‌کند [۹].

از آنجاکه توصیف ترس از پیری، علل و عوامل ایجادکننده آن و اثرات آن بر کیفیت زندگی و نوع رابطه با افراد سالمند ضروری است و می‌تواند نقشه راهی برای کنترل و کاهش اثرات منفی آن باشد، در این پژوهش به بررسی ترس از پیری در بین افراد پرداخته شد تا بدین وسیله بتوانیم راهکاری برای کمتر کردن این ترس و کمک به افراد برای مدیریت آن ارائه دهیم.

روش مطالعه

پژوهش حاضر از نوع مطالعات مقطعی است که با هدف بررسی میزان ترس از پیری و عوامل مرتبط با آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی در سال ۱۳۹۶ انجام شد. جامعه پژوهش کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی شهر تهران در حوزه توانبخشی (توانبخشی اجتماعی، توانبخشی حرفه‌ای و توانبخشی آموزشی) و حوزه سلامت (رفاه اجتماعی، آسیب‌های اجتماعی، کودکان، زنان و سالمندان بود. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس و حجم نمونه با استفاده از فرمول $24 = Z_4^2 \cdot d^2 / S^2 \cdot n = 129$ و نیز مطالعه قبلی که ممتاز و همکاران انجام داده‌اند، به دست آمد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران [۱۰] و اطلاعات به دست آمده از مطالعه پورستار [۱۱] استفاده شد که مطابق زیر به دست آمد:

با در نظر گرفتن سطح اطمینان ۹۵، درصد انحراف معیار ۹/۸۵، و خطای برآورد ۱/۶، حجم نمونه ۱۲۹ محاسبه شد که تعداد ۱۲۹ نفر با در نظر گرفتن آلفای ۰/۰۵ و توان مطالعه ۹۰ درصد و با در نظر گرفتن ۱۵ درصد برای مخدوش بودن پرسش‌نامه‌ها ۱۴۹ نفر محاسبه شد. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: دانشجوی مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و رضایت شرکت‌کننده‌ها و نیز معیار خروج از مطالعه، عدم پاسخ‌گویی به بیشتر از پنج درصد از سؤالات پرسش‌نامه‌ها و عدم تمایل به ادامه شرکت در مطالعه در نظر گرفته شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه فرم تاریخچه فردی آزمودنی‌ها و پرسش‌نامه لاشر و فالکندر [۱۲] استفاده شد.

از آنجاکه این ترس عمومیت دارد، ممکن است این فکر به ذهن برسد که دلایل آن چیست. دو دلیل عمده وجود دارد که پایه آن اضطراب است؛ یکی از این اضطراب‌ها تنها ماندن است و دیگری کاهش توان فردی است [۶].

نظریه هویت اجتماعی و نظریه مدیریت ترس و وحشت به تبیین ترس از پیری پرداخته‌اند. نظریه هویت اجتماعی بر عضویت گروه و هویت در جامعه متمرکز است. با توجه به این نظریه، عضو بودن در یک گروه اجتماعی اهمیت دارد و بخشی از احساس و آگاهی نسبت به خود از طریق آن شکل می‌گیرد؛ بنابراین افراد به دنبال تعریف خود در گروه هستند و این نقطه مثبتی برای آن‌هاست و در مقابل، اگر در گروه متضاد با گروه دلخواهشان شناخته شوند، برایشان نقطه منفی خواهد بود. این فرآیند باعث می‌شود که افراد در گروه احساس هویت خودبالاتری داشته باشند و نگرش مثبت و اطمینان‌بخشی در آن‌ها ایجاد شود.

این نظریه همچنین توضیح می‌دهد که چرا افراد ترس از پیر شدن یا اضطراب در مورد پیر شدن دارند و نشان می‌دهد که این ترس به سادگی می‌تواند ترس از حرکت از داخل گروه به خارج از گروه باشد. داشتن یک دید منفی به پیری و یا نگرانی از نگاه کلیشه‌ای به پیری و گروهی که مطلوبیت کمتری نسبت به جوانان دارند، همه ترس از پیری را فعال می‌کنند. اعمال این نظریه به نگرانی از نگاه به پیری اشاره دارد و به معنای آن است که افراد با نزدیک شدن به این جابه‌جایی مضطرب می‌شوند.

نظریه مدیریت ترس به عنوان توضیحی دیگر در رابطه با اینکه چرا افراد دچار ترس هستند، مطرح می‌شود و نگاه قدیمی که در آن «پیری» با «مرگ» معادل است. این نظریه بیان می‌کند که تنها راه جلوگیری از این وحشت، درک این موضوع است که مرگ اجتناب‌ناپذیر است و ناگزیر از بودن در شرایط یا تعاملاتی هستیم که یادآور مرگ است. همه افراد گزینه طبیعی خود را برای حفظ و صیانت نفس دارند، اجتناب از شرایطی که تهدیدی برای بقای آن‌هاست. اجتناب به عنوان سرکوب اضطراب «به صورت عقلانی این‌گونه عمل می‌کند که خود را متقاعد کنید که مرگ در آینده دور است و خود را از تهدید دور می‌کنید. نگاه جوانان به فرد سالمند به عنوان «تهدیدی در مورد سرنوشت خود است» و چشم‌اندازی در مورد کاهش زیبایی، سلامت، احساس و درنهایت مرگ است.

مطالعات نشان می‌دهد که اضطراب پیری با سن ارتباط دارد. به گفته نویسندگان هیچ مطالعه‌ای به موضوع رابطه بین اضطراب پیری، اضطراب مرگ و ترس پیری به طور خاص نپرداخته است [۷].

ترس از پیری هم شامل مردان و هم شامل زنان می‌شود [۸]. همچنین می‌توان بیان کرد که نگرانی در مورد افزایش سن در افراد می‌تواند از سنین کودکی و نوجوانی آغاز شود و ممکن است در سنین میان‌سالی اوج بگیرد. همین ترس و شرایط آن ما را به سمتی سوق می‌دهد که خیلی‌ها دغدغه جوان و زیبا بودن را داشته باشند

فرم تاریخچه فردی آزمودنی‌ها

این فرم محقق ساخته و دربرگیرنده بیست سؤال است که از طریق آن اطلاعات توصیفی و خصوصیات جمعیت‌شناختی بررسی شده است.

پرسش‌نامه ترس از پیری

این پرسش‌نامه را لاشر و فالکندر [۱۲] تدوین کرده‌اند که شامل بیست سؤال در چهار حیطه کلی است که عبارت‌اند از ترس از افراد سالمند، نگرانی روانی، ظاهر جسمی و ترس از دست دادن. پرسش‌نامه ترس از پیری به صورت مقیاس لیکرتی در ۶ پاسخ از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم تهیه و تدوین شده است. برای آشنایی بیشتر با ۴ مقیاس پرسش‌نامه، در ادامه به محتوای هر کدام از این ۴ خرده‌مقیاس می‌پردازیم.

روایی و پایایی این پرسش‌نامه قبلاً در ایران انجام شده است [۱۳]. پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه حاضر با استفاده از روش آلفا کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۴، به دست آمد. این پرسش‌نامه شامل ۴ خرده‌مقیاس ترس از افراد سالمند (آلفای کرونباخ ۰/۷۲)، خرده‌مقیاس نگرانی روانی (آلفا کرونباخ ۰/۵۲)، خرده‌مقیاس ظاهر فیزیکی (آلفای کرونباخ ۰/۶۶)، خرده‌مقیاس ترس از فقدان (آلفای کرونباخ ۰/۶۳) است.

خرده‌مقیاس ۱: ترس از افراد سالمند شامل سؤالات شماره ۱۹، ۱۳، ۱۰، ۳، ۱ می‌شود. منظور از این عامل این است که برای مثال آیا فرد از بودن با افراد سالمند لذت می‌برد و یا از صحبت کردن و دیدار آن‌ها احساس خوشحالی دارد و...

خرده‌مقیاس ۲: نگرانی روانی که شامل سؤالات ۱۸، ۱۶، ۱۱، ۷، ۵ می‌شود. منظور از این عامل این است که به عنوان مثال آیا زمانی که فرد پیر می‌شود، احساس خوشحالی می‌کند و یا آیا وقتی فرد سالمند می‌شود، همه کارهای خود را می‌تواند انجام دهد.

خرده‌مقیاس ۳: ظاهر فیزیکی که شامل سؤالات شماره ۹، ۴، ۲۰، ۱۵، ۱۲ می‌شود. منظور از این عامل این است که برای مثال آیا فرد سن خود را به دروغ پایین‌تر می‌گوید تا جوان‌تر به نظر برسد و یا آیا از تصور پیر شدن خود آزرده می‌شود و...

خرده‌مقیاس ۴: ترس از فقدان که شامل سؤالات شماره ۸، ۶، ۲، ۱۷، ۱۴ می‌شود. منظور از این عامل این است که برای مثال فرد از این موضوع واهمه داشته باشد که وقتی سالمند شود همه دوستانش مرده باشند و یا اینکه در هنگام سالمندی نگران بی‌توجهی از جانب افراد دیگر باشد.

این مطالعه حاصل طرح تحقیقاتی با کد طرح ۱۵۳۲ در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر استفاده از شاخص‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد و فراوانی، از روش‌های آمار استنباطی تحلیل

واریانس (آنوا) برای بررسی یک متغیر بین گروه‌های مختلف شرکت‌کننده و نیز از آزمون T مستقل برای بررسی یک متغیر در بین دو گروه از آزمودنی‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

در جدول شماره ۱ اطلاعات دموگرافیک دانشجویان ارائه شده است و جدول شماره ۲ میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۲ میزان ترس از پیری را بر اساس ۴ مؤلفه ترس از افراد سالمند، نگرانی روانی، ظاهر فیزیکی و ترس از فقدان بررسی می‌کند. همان‌طور که مشاهده می‌شود، میانگین ترس از پیری به‌طور کلی ۰/۷۰۸ با انحراف معیار ۹/۶۹ به دست آمد که از بین ۴ مؤلفه آن بیشترین ترس دانشجویان از عامل «ترس از فقدان» با میانگین ۰/۱۴۲ و انحراف معیار ۴/۸۴ و کمترین آن مربوط به مؤلفه «ترس از افراد سالمند» است که میانگین آن ۱۴/۱۵ با انحراف معیار ۵/۰۸ به دست آمد.

دیگر یافته این مطالعه، عوامل معنادار مرتبط با ترس از پیری در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی را نشان می‌دهد. نتایج نشان دادند که از بین ۱۷ عامل مرتبط با ترس از پیری، ۳ عامل تفاوت معنادار دارد که جداول آن ارائه می‌شود.

جدول شماره ۳ میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی دانشجویان را نشان می‌دهد و بیانگر این موضوع است که بیشترین میانگین ترس از پیری ($M=۶۳/۵۰$) با انحراف معیار ($S=۵/۰۹$) در بین دانشجویان سال ششم دانشگاه است و کمترین میانگین ترس از پیری ($M=۵۴/۳۸$) در بین دانشجویان سال سوم با انحراف معیار ($S=۱۰/۷۰$) است.

همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، مقدار F محاسبه شده ($F=۲/۲۱$) با سطح معناداری ($Sig=۰/۰۵$) است. با توجه به اینکه مقدار سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ به دست آمد، لذا از لحاظ آماری معنادار است؛ یعنی بیانگر وجود تفاوت بین متغیرهاست. نتایج نشان می‌دهد که بین میزان ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد، بدین معنا که بیشترین میزان میانگین ترس از پیری در بین دانشجویان سال ششم تحصیلی و کمترین میزان میانگین ترس از پیری در بین دانشجویان سال سوم تحصیلی است.

در جدول شماره ۵ میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در بین دانشجویان از نظر میزان رضایت از رشته تحصیلی نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیشترین میزان میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «کم» بود؛ ($M=۶۶/۴۵$) با انحراف استاندارد ($S=۴/۳۸$) است. کمترین میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «خیلی زیاد» بود؛

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

متغیرها	فراوانی (درصد)
مددکاری	۲۰ (۱۳/۴)
روان‌شناسی	۱۵ (۱۰)
تربیت مربی پیش‌دبستانی	۳۵ (۲۳/۵)
رشد و پرورش کودک	۱۷ (۱۱/۴)
ارتوپدنی	۷ (۴/۷)
اصلاح و تربیت	۹ (۶)
گفتاردرمانی	۱۲ (۸/۱)
فیزیوتراپی	۳ (۲)
مشاوره	۱۵ (۱۰/۱)
رفاه اجتماعی	۹ (۶)
آمار	۲ (۱/۳)
کاردرمانی	۵ (۳/۴)
سال اول تحصیلی	۱۷ (۱۱/۴)
سال دوم تحصیلی	۲۰ (۱۳/۴)
سال سوم تحصیلی	۲۸ (۱۸/۸)
سال چهارم تحصیلی	۶۶ (۴۴/۳)
سال پنجم تحصیلی	۱۳ (۸/۷)
سال ششم تحصیلی	۵ (۳/۴)
دکترای تخصصی	۳۹ (۲۶/۲)
دکترای عمومی	۵ (۳/۴)
کارشناسی ارشد	۱۷ (۱۱/۴)
کارشناسی	۷۹ (۵۳)
کاردانی	۹ (۶)
خیلی زیاد	۳۴ (۲۲/۸)
زیاد	۵۶ (۳۶/۷)
تا اندازه‌های	۳۷ (۱۸/۱)
کم	۴ (۲/۷)
خیلی کم	۲۲ (۱۴/۸)
اصلاً راضی نیستم	۶ (۴)
مرد	۱۱ (۷/۴)
زن	۱۳۸ (۹۲/۶)
متاهل	۶۵ (۴۳/۶)
مجرد	۸۴ (۶۵/۱۴)

رشته تحصیلی

سال تحصیلی

مقطع تحصیلی

رضایت از رشته تحصیلی

جنسیت

وضعیت تأهل

متغیرها	فراوانی (درصد)
داشتن پدر ۶۰ ساله و یا بالاتر	بله ۸۱ (۵۴/۴)
	خیر ۶۸ (۴۵/۶)
داشتن مادر ۶۰ ساله و یا بالاتر	بله ۵۶ (۳۷/۶)
	خیر ۹۳ (۶۲/۴)
زندگی با مادر بزرگ/پدربزرگ	بله ۱۲ (۸/۱)
	خیر ۱۳۷ (۹۱/۹)
تجربه کار با بیمار سالمند	بلی ۴۲ (۲۸/۲)
	خیر ۱۰۷ (۷۱/۸)
تجربه کار داوطلبانه با سالمند	بله ۳۰ (۲۰/۱)
	خیر ۱۱۹ (۷۹/۹)
انجام کار در حوزه سالمندی	بله ۱۳ (۸/۷)
	خیر ۱۳۶ (۹۱/۳)
گذراندن درس در حیطه سالمندی	بله ۱۶ (۱۰/۷)
	خیر ۱۳۳ (۹۳/۳)
شرکت در کنفرانس مسائل سالمندی	بله ۱۶ (۱۰/۷)
	خیر ۱۳۳ (۸۹/۳)
شرکت در کارگاه‌های آموزشی مسائل سالمندی	بله ۱۰ (۶/۷)
	خیر ۱۳۹ (۹۳/۳)
بازدید از مراکز توانبخشی سالمندان	بله ۳۴ (۲۲/۸)
	خیر ۱۱۵ (۷۷/۲)
بازدید از مراکز نگهداری سالمندان	بله ۴۳ (۲۸/۹)
	خیر ۱۰۶ (۷۱/۱)
پرستاری شده در زمان کودکی توسط مادر بزرگ/ پدربزرگ	بله ۵۵ (۳۶/۹)
	خیر ۹۴ (۶۳/۱)

سالمند

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار ترس از پیری در بین شرکت کنندگان

میانگین ± انحراف معیار	مشاهده شده		مورد انتظار		ترس از پیری
	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	
۱۴/۱۵±۵/۰۸	۳۰/۰۰	۵/۰۰	۳۰	۵	ترس از افراد سالمند
۱۶/۱۵±۳/۵۹	۲۴/۰۰	۷/۰۰	۳۰	۵	نگرانی روانی
۱۹/۶۳±۵/۰۵	۳۰/۰۰	۵/۰۰	۳۰	۵	ظاهر فیزیکی
۲۰/۱۴±۴/۸۴	۳۰/۰۰	۵/۰۰	۳۰	۵	ترس از فقدان
۷۰/۰۸±۹/۶۹	۹۰	۲۳	۱۲۰	۲۰	کل

سالمند

جدول ۳. میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی دانشجویان

سال تحصیلی	تعداد	میانگین ترس از پیری ± انحراف استاندارد	کمترین میانگین ترس از پیری	بیشترین میانگین ترس از پیری
سال اول تحصیلی	۱۷	۵۷/۸۴ ± ۵/۴۵	۵۰/۰۰	۶۸/۳۳
سال دوم تحصیلی	۲۰	۵۹/۶۶ ± ۹/۳۴	۴۰/۸۳	۷۵/۰۰
سال سوم تحصیلی	۲۸	۵۴/۲۸ ± ۱۰/۷۰	۱۹/۱۷	۶۷/۵۰
سال چهارم تحصیلی	۶۶	۵۹/۱۵ ± ۷/۱۶	۳۵/۸۳	۷۵/۰۰
سال پنجم تحصیلی	۱۳	۶۰/۰۷ ± ۴/۸۵	۵۴/۱۷	۶۹/۱۷
سال ششم تحصیلی	۵	۶۳/۵۰ ± ۵/۰۹	۵۵/۰۰	۶۶/۶۷
کل	۱۴۹	۵۸/۴۰ ± ۸/۰۸	۱۹/۱۷	۷۵/۰۰

سند

جدول ۴. نتایج آزمون ANOVA برای ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی

سطح معناداری	f	میانگین مجموعه مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	بین گروهی
۰/۰۵	۲/۲۱	۱۳۸/۹۱	۵	۶۹۴/۵۵	درون گروهی
		۶۲/۶۰	۱۴۹	۸۹۵/۱۰	کل
			۱۴۸	۹۶۴۶/۵۵	

سند

جدول ۵. میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در میزان رضایت شرکت‌کنندگان از رشته تحصیلی

میزان رضایت از رشته تحصیلی	تعداد	میانگین ترس از پیری ± انحراف استاندارد	کمترین ترس از پیری	بیشترین ترس از پیری
خیلی زیاد	۳۴	۵۶/۳۰ ± ۸/۴۳	۳۵/۸۳	۷۰/۸۳
زیاد	۵۶	۵۷/۲۱ ± ۹/۲۰	۱۹/۱۷	۶۸/۳۳
تا اندازه‌های	۲۷	۶۰/۸۳ ± ۵/۸۲	۵۱/۶۷	۷۵/۰۰
کم	۴	۶۶/۴۵ ± ۴/۲۸	۶۰/۰۰	۶۹/۱۷
خیلی کم	۲۲	۵۹/۳۱ ± ۶/۱۴	۴۵/۸۳	۷۵/۰۰
اصلاً راضی نیستم	۶	۶۱/۶۷ ± ۵/۹۳	۵۴/۱۷	۶۶/۶۷
کل	۱۴۹	۵۸/۴۰ ± ۸/۰۸	۱۹/۱۷	۷۵/۰۰

سند

محاسبه شده ($F=۲/۳۴$) با سطح معناداری ($Sig=۰/۴۴$) است که با توجه به اینکه مقدار سطح معناداری کمتر از $۰/۰۵$ است، لذا از لحاظ آماری معنادار است؛ یعنی بیانگر وجود تفاوت بین متغیرهاست. همان‌طور که در جدول شماره ۶ مشاهده می‌شود، مقدار F ($M=۵۶/۳۰$) با انحراف استاندارد ($S=۸/۴۳$) است.

جدول ۶. نتایج آزمون ANOVA برای ترس از پیری در میزان رضایت شرکت‌کنندگان از رشته تحصیلی

سطح معناداری	f	میانگین مجموعه مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	بین گروهی
۰/۰۴	۲/۳۴	۱۴۶/۱۲	۵	۷۳۰/۶۰	درون گروهی
		۶۲/۳۴	۱۴۳	۸۹۱۵/۹۴	کل
			۱۴۸	۹۶۴۶/۵۵	

سند

جدول ۷. نتایج آزمون T مستقل برای میانگین و انحراف استاندارد ترس از پیری در بین شرکت کننده ها از لحاظ سن پدرشان

Sig.	df	t	میانگین±انحراف استاندارد	تعداد	داشتن پدر ۶۰ سال و یا بالاتر
۰/۰۳۱	۱۴۳	-۲/۱۸	۶۸/۵۵ (۱۰/۸۶)	۸۱	بلی
			۷۱/۹۰ (۷/۷۹)	۶۸	خیر

سالمند

می‌کند و شاید بتوان گفت انجام این کارها استرس و اضطراب وجودی فرد را کاهش می‌دهد.

اریک اریکسون نظریه مرحله‌ای زندگی (هشت مرحله) را ارائه داد که شاید یکی از بهترین و شناخته‌شده‌ترین نظریه‌ها در رابطه با بزرگسالی و سالمندی باشد. مرحله آخر این نظریه که مدنظر ماست، انسجام خود در برابر ناامیدی است. اریکسون بیان می‌کند که از بین هشت مرحله، سه مرحله آخر (صمیمیت در برابر انزوا، زاینده‌گی در برابر رکود و انسجام خود در برابر ناامیدی) در شکل‌گیری نگرش و نوع دید فرد نسبت به سالمندی نقش مؤثرتری دارد. لازم به ذکر است که مقیاس‌های پرسش‌نامه لاشر و فالکندر کاملاً با مرحله بحران انسجام در برابر ناامیدی در نظریه اریکسون منطبق است.

در تبیین یافته‌های بعدی این مطالعه در خصوص عوامل معنادار مرتبط با ترس از پیری در بین دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی باید به دلایل زیر استناد کرد:

عامل اول: میزان ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی در بین دانشجویان

بین میزان ترس از پیری در سال‌های مختلف تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد، بدین معنا که بیشترین میزان میانگین ترس از پیری در بین دانشجویان سال ششم تحصیلی و کمترین میزان میانگین ترس از پیری در بین دانشجویان سال سوم تحصیلی است. این یافته‌ها با یافته‌های تاملین که روی تفاوت ترس از پیری در زنان و مردان انجام داده بود، مطابقت دارد. هدف اصلی مطالعه تاملین [۷]، بررسی اختلاف در ترس از پیری در دو گروه سنی بیست تا سی و سی تا چهل و دو جنسیت زن و مرد بود که تنها یک مورد از نظر آماری معنی‌دار بود. تفاوت میان گروه‌های سنی و خرده‌مقیاس‌های نگرانی روانی در گروه سنی بالاتر به طور قابل توجهی بیشتر از جوان‌ترها بود.

عامل دوم: میزان رضایت از رشته تحصیلی در بین دانشجویان

نتایج نشان می‌دهد که بین میزان ترس از پیری و میزان رضایت شرکت‌کنندگان از رشته تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد، طوری که بیشترین میزان میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «کم» بود و کمترین

نتایج نشان می‌دهد که بین میزان ترس از پیری و میزان رضایت شرکت‌کنندگان از رشته تحصیلی تفاوت معنادار وجود دارد، طوری که بیشترین میزان میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «کم» بود و کمترین میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «خیلی زیاد» بود.

همان‌طور که در جدول شماره ۷ مشاهده می‌شود و با توجه به نتایج و t به‌دست‌آمده ($t=-2/18$ و $sig=0/031$)، بین میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی که پدر ۶۰ ساله یا بالاتر داشتند و آن‌هایی که پدرشان پایین‌تر از ۶۰ سال بودند، تفاوت معنادار از لحاظ آماری وجود دارد؛ یعنی ترس از پیری در بین دانشجویانی که سن پدرشان بالای ۶۰ سال است، کمتر است.

بحث

بر اساس داده‌های به‌دست‌آمده از بین ۴ مؤلفه، بیشترین ترس دانشجویان از عامل «ترس از فقدان» و کمترین آن مربوط به مؤلفه «ترس از افراد سالمند» است. به نظر می‌رسد که نتایج به‌دست‌آمده با پژوهش‌های قبلی هم‌پوشانی دارد، پژوهش پورستار [۱۱] میانگین ترس از پیری را در میان دانشجویان دندان‌پزشکی ۵۹ گزارش کرده است؛ همچنین پژوهش‌های لاشر و فالکندر [۸]، آلن و جانسون [۶] و هریس و دالینگر [۱۴] یافته‌ها را تأیید می‌کند.

قبل از تبیین درباره اینکه چرا بیشترین میزان ترس مربوط به مؤلفه «ترس از فقدان» است، باید گفت که این مؤلفه دربرگیرنده سؤالاتی است که معنای تمام آن‌ها «از دست دادن»، «نبودن» و «فقدان» است. برای مثال، ترس از دست دادن دوستان در زمان سالمندی، نبود سلامتی در این برهه زمانی، عدم تصمیم‌گیری برای امورات زندگی در دوران پیری، از دست دادن توجه از طرف اطرافیان و کم‌رنگ شدن معنای زندگی است که قاعدتاً این وضعیت برای انسان‌ها موضوع اضطراب‌آور و ترسناکی است، اما درباره مؤلفه «ترس از افراد سالمند» باید این‌طور تبیین کرد که این مسئله دربردارنده داشتن احساس لذت از هم‌نشینی و صحبت با افراد سالمند است. برای نمونه باید بیان کرد یک فرد از اینکه بخواهد اطرافیان و خویشاوندان سالمند خود را ببیند یا اینکه به پای صحبت آن‌ها بنشیند و یا شاید حتی از اینکه بخواهد برای آن‌ها کاری را انجام دهد، حس خوب در درون خود احساس

است؛ همچنین از بین ۱۷ عامل مرتبط با ترس از پیری، تنها سه عامل (سال‌های مختلف تحصیلی، میزان رضایت از رشته تحصیلی، داشتن پدر ۶۰ ساله و بالاتر) ارتباط معناداری با ترس از پیری در بین نمونه مورد نظر داشت. از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به عدم دسترسی به دانشجویان دیگر رشته‌های تحصیلی در دانشگاه، محدودیت در تعمیم یافته‌های این پژوهش به سایر جوامع دیگر، عدم تمایل بعضی از دانشجویان برای پر کردن پرسش‌نامه و کم بودن تعداد موارد پژوهشی در این زمینه اشاره داشت. با توجه به این بررسی می‌توان پیشنهاد داد که این پژوهش برای دیگر جامعه‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی انجام شود و کارگاه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی درباره واقعیت‌های درست دوران سالمندی و کاهش ترس و اضطراب برای افراد غیر سالمند برگزار شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

کمیته اخلاق دانشگاه دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی این مقاله را تأیید کرده است (شناسه قرارداد ۱۵۳۲).

حامی مالی

معاونت تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی از این طرح حمایت مالی کرده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: سهیلا ابراهیمی، احمد دلبری، مریم رامشینی، رضا لاری‌پور؛ تحقیق و بررسی: همه نویسندگان؛ ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته: احمد دلبری، سهیلا ابراهیمی، مریم رامشینی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی بود که میزان رضایت از رشته تحصیلی‌شان «خیلی زیاد» بود.

عامل سوم: داشتن پدر ۶۰ سال و یا بالاتر در بین دانشجویان

بین میانگین ترس از پیری در بین شرکت‌کننده‌هایی که پدر ۶۰ ساله و یا بالاتر داشتند و آن‌هایی که پدرشان پایین تر از ۶۰ سال بودند، تفاوت معنادار از لحاظ آماری وجود دارد؛ یعنی ترس از پیری در بین دانشجویانی که سن پدرشان بالای ۶۰ سال است، کمتر است. در تبیین این نتایج می‌توان به دو نظریه موجود در زمینه ترس از پیری (نظریه هویت اجتماعی و مدیریت ترس از پیری) اشاره داشت؛ بنا بر این نظریات هنگامی که افراد سنشان بالاتر می‌رود و به پیری نزدیک‌تر می‌شوند، این ترس را بیشتر تجربه می‌کنند و به دنبال اجتناب از بالاتر رفتن سنشان هستند.

بر اساس نظریه هویت اجتماعی، افراد هویت خود را بر اساس گروهی که در آن قرار می‌گیرند، تعریف می‌کنند. افراد در زمینه سن به دو گروه جوان و پیر تقسیم می‌شوند. در جامعه امروزی رسانه‌ها به شدت جوان‌گرا هستند و حتی خیلی از اوقات ویژگی‌های پیری و سالمندی را مقارن با ضعف و دوست‌نداشتنی بودن مطرح می‌کنند؛ از این رو نه تنها افراد از اینکه از گروه جوان دور شوند و به گروه پیری وارد شوند استقبال نمی‌کنند، بلکه بیشتر از راهبرد اجتناب که در نظریه هویت اجتماعی به کار رفته است، استفاده می‌کنند.

یافته‌های ما نیز نشان داد که افراد هر چه به سال‌های آخر تحصیل خود نزدیک می‌شوند، ترس و نگرانی آن‌ها از پیری و دوران سالمندی افزایش می‌یابد و سعی در اجتناب از این موضوع را دارند.

راهکار دیگری که افراد برای مقابله با این تغییر استفاده می‌کنند، خلاقیت اجتماعی است؛ بدین معنا که آن‌ها سعی می‌کنند ویژگی‌ها و نکات مثبت موقعیت فعلی‌شان را در نظر بگیرند و کیفیت زندگی بالاتر، شادی و نشاط بیشتر و میزان رضایت بیشتری از زندگی را تجربه کنند؛ بنابراین افرادی که از موقعیتشان که شامل سن، رشته تحصیلی و شغلشان می‌شود، رضایت بیشتری دارند می‌توانند خلاقانه با این تغییر روبه‌رو شوند و آن را بپذیرند. یافته‌های ما نیز نشان داد که افرادی که از رشته تحصیلی‌شان رضایت دارند، ترس از پیری کمتری دارند.

مسئله دیگری که باید به آن توجه داشت، این است که دانشجویانی که پدر ۶۰ ساله یا بیشتر داشتند، به طور واقعی و ملموس با سالمندان در ارتباط بودند و می‌توانستند واقعیت سالمندی را به دور از تلقینات و رویکردهای رسانه‌ای ببینند و سالمندی را آنچنان که رسانه‌ها فاجعه‌آمیز نشان می‌دهند، درک نکنند.

نتیجه‌گیری نهایی

نتایج نشان می‌دهد که بیشترین ترس دانشجویان از عامل «ترس از فقدان» و کمترین آن مربوط به مؤلفه «ترس از افراد سالمند»

References

- [1] Sadegh Moghadam L, Foroughan M, Mohammadi F, Ahmadi F, Farhadi A, Nazari S, et al . Aging Perception in Older Adults. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2016; 10 (4):202-209. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1011-fa.html>
- [2] Eftekhari Z, Nosrati Nejad F, Sahhaf R, Zanjari N. A content analysis of the concepts and images of the physical aging primary school textbooks in Iran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2018; 13(2):154-67. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1188-fa.html>
- [3] Wicz kowska HZ, Muszalik M, Komatowska, KK. The analysis of aging and elderly age quality in empirical research: Data based on university of the Third age (U3A) students. *Archives of Gerontology and Geriatrics*. 2012; 55(1):195-9. [Doi: 10.1016/j.archger.2011.07.011.]
- [4] Schultz DP, Schultz SE. *Theories Of Personality*. Belmont: Wadsworth Publishing; 2005.
- [5] Diehl M, Wahl HW, Barrett AE, Brothers AF, Miche M, Montepare JM, Westerhof GJ, Wurm S. Awareness of aging: Theoretical considerations on an emerging concept. *Developmental Review*. 2014; 34(2):93-113. [DOI:10.1016/j.dr.2014.01.001] [PMID] [PMCID]
- [6] Johanson T. The secret cause of gerascophobia fear of Growing [Internet] 2008. [Cited 2005 Feb 11]. Available from: https://Ezine-Articles.com/expert/Trevor_Johnson/143711
- [7] Tomlin VC. Age group and gender differences in fears of aging [Internet]. 2006 [Cited 2016 Apr 7]. Available From: <https://rdw.rowan.edu/etd/940>
- [8] Hejazi E. Fear of aging is a product of our time [Internet]. 2011 [Cited 2011 Jul 23]. Available from: <http://old.sharghdaily.ir/news/90/05/01/20205.html>
- [9] Hollis-Sawyer L, Dykema-Engblade A. Fear of aging: A precipitating factor in late onset anorexia nervosa. *Journal of Eating Disorder*. 2019; 9(2):221-4. [DOI: 10.1016/B978-0-12-420136-1.00005-0]
- [10] Cochran WG. *Sampling techniques*. New yourk: John Wiley& Sons; 1977.
- [11] Poorsatar Beje Mir A, Poorsatar Beje Mir M. Dentistry student ageing anxiety levels in northern Iran. *Gerontology*. 2014; 31(4)-4. [DOI:10.1111/ger.12030] [PMID]
- [12] Lasher KP, Faulkender PJ. Measurement of aging anxiety: Development of the anxiety about aging scale. *The International Journal of Aging and Human Development*. 1993; 37(4):247-59. [DOI:10.2190/1U69-9AU2-V6LH-9Y1L] [PMID]
- [13] Sanagoo A, Bazayr A, Chehrehgosha M, Gharanjic S, Noroozi M, Pakravan Far S. People attitude toward elderly in Golestan province, 2009. *Search Results Web results Journal of Research Development in Nursing & Midwifer*. 2012; 8(2):24-9.
- [14] Harris AL, Dollinger S. Individual differences in personality traits and anxiety about aging. *Personality Individ Differ*. 2003; 34(2):187-94. [DOI: 10.1016/S0191-8869(02)00019-3]